EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 2.12.2020
COM(2020) 775 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Asetuksen (EU) N:o 2019/517 16 artiklan mukainen arviointi, joka koskee .eu-rekisterin operaattorin EUIPO:n ja muiden unionin virastojen kanssa tekemää yhteistyötä verkkotunnusten rekisteröinnillä keinottelun ja rekisteröinnin väärinkäytön torjumisessa

Sisällysluettelo

1. Johdanto 2
2. Tavoitteet ja menetelmät 3
2.1 Tavoitteet 3
2.2 Menetelmät 3
3. EURid:n ja EUIPO:n yhteistyö verkkotunnusten rekisteröinnin väärinkäytön ja rekisteröinnillä keinottelun torjumisessa 4
3.1 Varhainen yhteistyö 4
3.2 Viimeaikainen yhteistyö 4
3.3 Vuosiksi 2020–2022 suunnitellut toimet 5
3.4 EURid:n ja EUIPO:n yhteistyön arviointi sekä parannuksia koskevat suositukset 6
4. Yhteistyö unionin muiden elinten sekä kansallisten tai kansainvälisten järjestöjen kanssa 7
4.1 Yhteistyö Europolin kanssa 7
4.2 Yhteistyö muiden elinten kanssa 7
5. Pienet ja keskisuuret yritykset 8
5.1 Rekisteröintimenettely 9
5.2 Vaihtoehtoinen riidanratkaisu 9
6. Päätelmät 10

1. Johdanto

Komissio vastaa .eu-aluetunnuksesta, jota käyttää EU:ssa nykyään 3,6 miljoonaa loppukäyttäjää[1]. .eu-verkkotunnus perustettiin asetuksella (EY) N:o 733/2002 ja komission asetuksella (EY) N:o 874/2004. Kyseiset säädökset kumottiin hiljattain asetuksella (EU) 2019/517[2], jäljempänä '.eu-asetus', joka tuli voimaan 18. huhtikuuta 2019, ja sitä sovelletaan 13. lokakuuta 2022 alkaen.

.eu-verkkotunnusta hallinnoi .eu-rekisteri. Rekisterinä toimii nykyään yksityinen, riippumaton ja voittoa tavoittelematon järjestö EURid komission kanssa tehdyn 12. lokakuuta 2022 asti voimassa olevan käyttöoikeussopimusten perusteella. Komissio valitsee 13. lokakuuta 2022 alkaen .eu-rekisterinä toimivan tahon ja tekee sen kanssa sopimuksen .eu-asetuksen 19 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Rekisterin on .eu-asetuksen mukaan otettava käyttöön toimintalinjoja ja toteutettava toimenpiteitä verkkotunnuksilla **keinottelun ja rekisteröinnin väärinkäytön** estämiseksi.[3] Verkkotunnuksilla keinottelulla ja niiden väärinkäytöllä tarkoitetaan sellaisen verkkotunnuksen rekisteröintiä, joka on **identtinen tai sekaannusta aiheuttavalla tavalla samankaltainen** kuin nimi, johon kohdistuu jokin kansallisessa ja/tai unionin oikeudessa tunnustettu tai vahvistettu oikeus, jos a) verkkotunnuksen haltija on rekisteröinyt tämän verkkotunnuksen ilman oikeuksia tai oikeutettua etua verkkotunnukseen tai b) verkkotunnus on rekisteröity tai sitä käytetään vilpillisessä mielessä[4].

EU:n tasolla suojattuja oikeuksia ovat muun muassa rekisteröidyt kansalliset ja yhteisön tavaramerkit, maantieteelliset merkinnät ja alkuperänimitykset sekä seuraavat kansallisella tasolla suojatut teollis- ja tekijänoikeudet:

- rekisteröimättömät tavaramerkit
- kaupalliset merkit
- yritysten tunnukset
- yhtiöiden nimet
- sukunimet
- suojattujen kirjallisten ja taiteellisten teosten selvästi erottuvat nimet.[5]

Jos .eu-verkkotunnusten rekisteröintiin liittyy keinottelua tai väärinkäyttöä, ne on suljettava .eu-verkkotunnuksia koskevan vaihtoehtoisen riidanratkaisumenettelyn tai oikeuden haltijoiden vireille paneman tuomioistuinmenettelyn kautta.

Komission on .eu-asetuksen mukaan edistettävä .eu-rekisterin, Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston (EUIPO) ja muiden unionin elinten välistä yhteistyötä, jotta voidaan torjua verkkotunnusten rekisteröinnillä keinottelua ja rekisteröinnin väärinkäyttöä,

---

[1] EURid:n neljännesvuosiraportti (Q2 2020): https://eurid.eu/media/filer_public/43/77/43778dd5-5afa-42ce-8213-0c8d661ec26f/quarterly_q22020.pdf

[2] .eu-aluetunnuksen toteuttamisesta ja toiminnasta sekä asetuksen (EY) N:o 733/2002 muuttamisesta ja kumoamisesta ja komission asetuksen (EY) N:o 874/2004 kumoamisesta annettu asetus (EU) 2019/517 (EUVL L 91, 29.3.2019, s. 25).

[3] Ks. asetuksen (EY) N:o 874/2004 5 artikla ja asetuksen (EU) 2019/517 11 artikla.

[4] Ks. asetuksen (EY) N:o 874/2004 21 artikla ja asetuksen (EU) 2019/517 4 artikla.

[5] Ks. asetuksen (EY) N:o 874/2004 10 artiklan 1 kohta.

muun muassa verkkotunnuksen valtausta, ja ottaa käyttöön yksinkertaistettuja hallinnollisia menettelyjä etenkin pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yritykset) varten.[6]

Lisäksi .eu-asetuksessa edellytetään, että komissio arvioi viimeistään 30. kesäkuuta 2020 tätä yhteistyötä ja sitä, onko rekisterin otettava käyttöön pk-yrityksiä koskevia yksinkertaisempia hallinnollisia menettelyjä ja millä tavoin tämä on toteutettava.[7] Komission on tämän jälkeen toimitettava arvioinnistaan kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle.[8] Komissio laati tämän kertomuksen noudattaakseen tätä lakisääteistä velvoitetta.

2. Tavoitteet ja menetelmät

2.1 Tavoitteet

Nimipalvelujärjestelmä (DNS) tukee saatavilla olevaa, toiminnallista ja luotettavaa internetiä, mutta sitä saatetaan käyttää väärin. Koska .eu-verkkotunnus ei muodosta poikkeusta, sitä koskevissa asetuksissa edellytetään sellaisten toimintalinjojen ja toimenpiteiden toteuttamista, joilla ehkäistään verkkotunnusten rekisteröinnin väärinkäyttöä ja rekisteröinnillä keinottelua.

Tässä kertomuksessa

- arvioidaan .eu-rekisterin (EURid) ja EUIPO:n ja muiden unionin elinten tai kansainvälisten järjestöjen välistä **yhteistyötä** verkkotunnusten rekisteröinnillä keinottelun ja rekisteröinnin väärinkäytön torjunnassa
- arvioidaan, voitaisiinko tätä yhteistyötä **parantaa**, jotta voidaan ylläpitää turvallista, läpinäkyvää ja luotettavaa .eu-verkkoympäristöä, ja miten sitä voitaisiin parantaa
- otetaan huomioon toimialan nykyiset **käytännöt**
- määritetään .eu-rekisteröintimenettelyn tai muiden verkkotunnuksen hallinnointimenettelyjen (kuten vaihtoehtoisen riidanratkaisun) mahdollisia näkökohtia, joita kannattaisi **yksinkertaistaa** verkkotunnusten rekisteröinnin helpottamiseksi ja oikeuksien haltijoiden suojan parantamiseksi pk-yritysten hyväksi.

2.2 Menetelmät

Tämä kertomus perustuu sekä komission toteuttamaan arviointiin että joulukuun 2019 ja huhtikuun 2020 välisenä aikana tehdyn sellaisen **ulkoisen tutkimuksen** tuloksiin, jossa arvioitiin verkkotunnusten rekisteröinnillä keinottelun ja rekisteröinnin väärinkäytön torjumiskäytäntöjä[9].

Tutkimuksen laatijat tarkastelivat laajasti toimialaa koskevia raportteja sekä keräsivät ja analysoivat useiden rekisteröinnillä keinottelun ja rekisteröinnin väärinkäytön torjumiseen osallistuvien sidosryhmien dataa ja tietoja. He suorittivat erityisesti markkina-analyysin sekä vertailivat .eu-rekisterin ja muiden verkkotunnusrekisterien käytäntöjä sekä kvalitatiivisilla

---

6 Ks. asetuksen (EU) 2019/517 johdanto-osan 7 kappale.

7 Ks. asetuksen (EU) N:o 2019/517 16 artiklan 2 kohta.

8 Ks. asetuksen (EU) N:o 2019/517 16 artiklan 4 kohta.

9 Tutkimus on saatavilla osoitteessa https://dx.publications.europa.eu/10.2759/428574

että kvantitatiivisilla menetelmillä. Tässä yhteydessä arvioitiin hallinnollisia menettelyjä, joiden ansiosta pk-yritykset voivat tehokkaasti torjua .eu-verkkotunnusten rekisteröinnillä keinottelua ja rekisteröinnin väärinkäyttöä.

Tässä kertomuksessa otetaan huomioon myös .eu-rekisterin muodollinen raportointi komissiolle[10] ja tiedot, jotka komissio on kerännyt valvontatehtäväänsä kuuluvassa säännöllisessä tietojenvaihdossa rekisterin kanssa.

3. EURid:n ja EUIPO:n yhteistyö verkkotunnusten rekisteröinnin väärinkäytön ja rekisteröinnillä keinottelun torjumisessa

3.1 Varhainen yhteistyö

EURid:n ja EUIPO:n yhteistyö virallistettiin ensimmäisen kerran 23. kesäkuuta 2016 **yhteistyökirjeessä**.[11] Sen tavoitteena oli torjua vilpillistä toimintaa, koska oli todisteita siitä, että kolmannet osapuolet järjestelmällisesti selasivat EUIPO:n tietokantaa ja yrittivät tehdä uusia Euroopan unionin tavaramerkkiä (EU-tavaramerkki) koskevia hakemuksia kyseisille termeille ja keinottelivat .eu-verkkotunnuksen rekisteröinnillä tai käyttivät rekisteröintiä väärin, mitä kutsutaan **verkkotunnuksen valtaukseksi**. Nämä kaksi osapuolta sopivat tekevänsä järjestelmään muutoksia, jotta voitaisiin lisätä EU-tavaramerkin haltijoiden tietoisuutta ja vähentää verkkotunnuksen valtausta.

EURid:n ja EUIPO:n välisen yhteistyön varhaisessa vaiheessa keskityttiin tietojenvaihtoon ja yhteistyöhön yhteiseen etuun liittyvillä aloilla. EURid etenkin välitti epäilyttäviä laskuja EUIPO:lle, ja molemmat organisaatiot lisäsivät linkkejä omiin portaaleihinsa ja työkaluihinsa, muun muassa EURid:n verkkosivustolle linkin tavaramerkkien hakutyökaluun, .eu WHOIS -verkkosivulle linkin EUIPO:n verkkosivustoon ja EU-tavaramerkin verkkorekisteröintityökaluun linkin työkaluun, jolla etsitään .eu-verkkotunnuksen saatavuutta.

3.2 Viimeaikainen yhteistyö

EURid ja EUIPO laajensivat yhteistyötään 20. toukokuuta 2019 allekirjoittamalla ensimmäisen **yhteistyösopimuksen**.[12] EU-tavaramerkin haltijoiden saataville asetettiin seuraavat kaksi uutta toimintoa:

- vastaavan verkkotunnuksen **käytettävyyden tarkistus** EU-tavaramerkkiä rekisteröitäessä
- **ilmoitus (muistutus)**, kun EU-tavaramerkkiä vastaava verkkotunnus on rekisteröity.

Käytettävyyden tarkistaminen

[10] EURid:n uusin julkinen raportti on saatavilla osoitteessa https://eurid.eu/fi/uutiset/2019-annual-report/. Komissio antoi Euroopan parlamentille myös kertomuksen .eu-aluetunnuksen täytäntöönpanosta, tehokkuudesta ja toiminnasta huhtikuusta 2017 huhtikuuhun 2019, ja se on saatavilla osoitteessa https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM%3A2020%3A0063%3AFIN

[11] https://eurid.eu/en/news/eurid-and-the-euipo-sign-letter-of-collaboration/

[12] https://euipo.europa.eu/ohimportal/fi/news/-/action/view/5140548

EU-tavaramerkin verkkorekisteröintityökaluun lisätty käytettävyyden tarkistustoiminto ilmoittaa käyttäjille suoraan eli heti, kun he suorittaneet tavaramerkin rekisteröinnin loppuun, onko heidän tavaramerkkinsä käytettävissä .eu-verkkotunnuksena. Näin he voivat päättää rekisteröidä verkkotunnuksen heti ennen EU-tavaramerkkihakemuksen julkaisemista.

Ilmoitukset

EU-tavaramerkkien haltijoilla on mahdollisuus saada myös ilmoitus, kun heidän tavaramerkkiään vastaava .eu-verkkotunnus rekisteröidään, mutta vain, jos he nimenomaisesti valitsevat tämän vaihtoehdon. Järjestelmä perustuu siihen, että EUIPO lähettää EURid:lle päivittäin ajantasaisen luettelon EU-tavaramerkkihakemuksista EUIPO-latauspalvelun[13] kautta. EURid tarkistaa jokaisen uuden .eu-verkkotunnuksen rekisteröinnin kyseisen luettelon avulla, ja osuman sattuessa kohdalle EUIPO:lle ilmoitetaan ja käyttäjät saavat ilmoituksen EUIPO-käyttäjäalueen kautta.

3.3 Vuosiksi 2020–2022 suunnitellut toimet

Vuosia 2020–2022 koskevassa yhteisessä työohjelmassaan[14] EUIPO ja EURid tutkivat mahdollisuutta toteuttaa .eu-verkkotunnuksen rekisteröinnin yhteydessä **vastavuoroinen prosessi**, jossa verkkotunnusten haltijat voivat nähdä, onko samanniminen tavaramerkki käytettävissä EUIPO:ssa.

Lisäksi molemmat organisaatiot tekevät työtä **hakemuskäyttäytymistä koskevan yhteisen tutkimuksen** parissa sen selvittämiseksi, rekisteröidäänkö tavaramerkit vai verkkotunnukset ensin. Kyseinen tutkimus auttaa niitä torjumaan vilpillisiä verkkotunnuksia ja vilpillisessä mielessä tehtäviä rekisteröintejä.

Lisäksi aletaan valmistella **toteutettavuustutkimusta** sellaisen työkalun kehittämiseksi, jolla voidaan tiedottaa käyttäjille heidän etsimiensä termien käytettävyydestä sekä tavaramerkkinä että verkkotunnuksena. EUIPO ja EURid tutkivat myös mahdollisuutta laajentaa nykyistä ”identtisten termien hakuun”[15] perustuvaa käytettävyyden tarkistamista ”samanlaisten termien hakuun”, jotta mahdolliset osumat voidaan löytää EURid-tietokannasta sen jälkeen, kun EU-tavaramerkkihakemus on rekisteröity verkossa.

Työohjelmassa on myös linkki EUIPO:n **pk-yrityksiä koskevaan ohjelmaan**, johon sisältyvät esimerkiksi seuraavat aloitteet:

- chattibotti, joka tarjoaa tietoa pk-yrityksille hyödyllisistä yritysasioista alkaen teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvistä asioista
- keksintöoppaat, joilla tarjotaan tukea ja ohjausta pk-yrityksille, jotka haluavat rekisteröidä EU-tavaramerkin, ja jotka viittaavat verkkotunnusten tärkeyteen
- pk-yrityksille ja kerrannaisvaikutuksia aikaansaaville organisaatioille tarkoitetut verkkoseminaarit.

[13] EUIPO-latauspalvelu koostuu tietokannasta, joka voidaan ladata EUIPO:n palvelimelta ja integroida käyttäjän sisäisiin järjestelmiin. Se sisältää tietoa kaikista EU-tavaramerkeistä, resurssien luettelointi- ja jakelujärjestelmistä sekä kansainvälisistä rekisteröinneistä, jotka on syötetty EUIPO:n sisäiseen tietokantaan.

[14] https://euipo.europa.eu/ohimportal/fi/web/guest/news/-/action/view/5772664

[15] Käyttäjille annettavat tulokset perustuvat EURid-tietokannassa olevaan lähes täsmälliseen osumaan, jossa voi olla vain pieniä muutoksia (kuten tavu- ja yhdysviivat ja numerot).

3.4 EURid:n ja EUIPO:n yhteistyön arviointi sekä parannuksia koskevat suositukset

EURid ja EUIPO ovat onnistuneet tekemään hedelmällistä yhteistyötä verkkotunnusten rekisteröinnillä keinottelun ja rekisteröinnin väärinkäytön, myös verkkotunnuksen valtauksen, torjunnassa, ja näiden kahden organisaation suunnitteleman tulevan toiminnan odotetaan auttavan edelleen vähentämään verkkotunnusten rekisteröinnillä keinottelua ja rekisteröinnin väärinkäyttöä sekä tehostamaan pk-yritysten tukemista.

Yhteistyön seuraavassa vaiheessa näiden kahden organisaation olisi pyrittävä yksinkertaistamaan .eu-verkkotunnuksen ja EU-tavaramerkin rekisteröintimenettelyjä sekä lisäämään tietoisuutta verkkotunnusten ja tavaramerkkien välisestä yhteydestä. Kaikkien niiden ehdottamien työkalujen tai toimien olisi oltava yksinkertaisia, helppokäyttöisiä, helposti saatavilla ja tehokkaita pk-yritysten kannalta.

EURid ja EUIPO voisivat tehdä erityisesti seuraavat parannukset:

- Ne voisivat lisätä **tiedotusta** ja tietämyksen lisäämistä koskevia toimia, jotta oikeuksien ja .eu-verkkotunnusten haltijat saavat tietoa olemassa olevista toimista ja työkaluista ja jotta niiden käyttöä voidaan lisätä. Esimerkkeinä voidaan mainita etenkin pk-yrityksille kohdennetut kurssit ja verkkoseminaarit. On tärkeää kerätä palautetta pk-yrityksiltä, jotta voidaan ymmärtää niiden tarpeet ja parantaa tiedotustoimia.
- Ne voisivat tarjota **enemmän tietoa** käyttäjille, kun ne **rekisteröivät EU-tavaramerkkihakemuksen**. Hakemuksen lopullisen vastaanottamisen ja virallisen rekisteröinnin ohella EUIPO voisi esimerkiksi toimittaa hakijoille asiakirjoja, joissa on aiempaa enemmän tietoa .eu-verkkotunnuksista sekä teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamistavoista.

- Ne voisivat parantaa **olemassa olevia työkaluja**:
    - Käytettävyyden tarkistamista koskevien toimintojen ja ilmoitustoimintojen täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää teknisiä parannuksia. Nämä toiminnot ovat oikeuksien haltijoille, myös pk-yrityksille, yksinkertainen ja tehokas tapa varata niiden tavaramerkkejä vastaavat verkkotunnukset tai reagoida rekisteröinnin väärinkäyttöön / rekisteröinnillä keinotteluun.
    - Ilmoitusjärjestelmän käytön olisi yleistyttävä. EURid:n ja EUIPO:n toimittamat tilastot osoittavat, että EU-tavaramerkkien ja .eu-verkkotunnusten rekisteröintien välillä löydettyjen osumien määrä ja EU-tavaramerkkien haltijoille lähettyjen ilmoitusten määrä poikkeavat huomattavasti toisistaan. Tätä toimintoa koskevaa tietämystä ja sen käyttöä on lisättävä.
    - Lisäksi on tutkittava mahdollisuuksia laajentaa käytettävyyden tarkistamista koskeviin toimintoihin ja ilmoitustoimintoihin liittyviä olemassa olevia työkaluja maantieteellisiin merkintöihin.

- EURid ja EUIPO voisivat kehittää **uusia työkaluja**, jotta voidaan helpottaa EU-tavaramerkkien ja .eu-verkkotunnusten **samanaikaista rekisteröintiä**:
    - On kehitettävä yhteinen hakutyökalu, jonka avulla käyttäjät voivat tarkistaa, ovatko termit käytettävissä sekä EU-tavaramerkkinä että .eu-verkkotunnuksena.

- On arvioitava sitä mahdollisuutta, että EUIPO:sta tulee akkreditoitu .eu-verkkotunnusvälittäjä ja että .eu-verkkotunnuksen rekisteröinti sisällytetään EU-tavaramerkkihakemuksiin. Näin oikeuksien haltijat voisivat käyttää yhtä keskitettyä rekisteröintipaikkaa.

Komissio aikoo toteuttaa EURid:n ja EUIPO:n kanssa jatkotoimia näiden suositusten pohjalta ja seurata tarkasti, miten niiden yhteistyö kehittyy ja miten tehokkaita niiden toteuttamat verkkotunnusten rekisteröinnillä keinottelun ja rekisteröinnin väärinkäytön torjuntatoimet ovat. Komissio kiinnittää tässä yhteydessä erityistä huomiota toteutettuihin pk-yrityksiä koskeviin toimiin.

4. Yhteistyö unionin muiden elinten sekä kansallisten tai kansainvälisten järjestöjen kanssa

4.1 Yhteistyö Europolin kanssa

EURid ja Europol allekirjoittivat vuonna 2016 yhteisymmärryspöytäkirjan[16]. Tämän sopimuksen nojalla ne vaihtavat tietoja epäilyttävistä .eu-verkkotunnuksista, myös EURid:n väärinkäytösten ennakointi- ja ennakkovaroitusjärjestelmän (APEWS)[17] havaitsemista verkkotunnuksista.

EURid:n ja Europolin yhteistyötä voitaisiin edelleen tehostaa aloittamalla näiden järjestelyjen virallistamisesta. Tähän sisältyisivät

- kummankin osapuolen toiminta-alan ja sitoumusten virallistaminen
- kummankin osapuolen yhteyspisteiden ja viestintäkanavien määrittäminen
- kuvaus toimista, jotka kummankin osapuolen on toteutettava, kun epäilyttävä verkkotunnus havaitaan
- seuranta- ja raportointijärjestelmien määrittäminen.

Nämä kaksi organisaatiota voisivat toteuttaa myös yhteisiä tiedotustoimia ja tietämyksen lisäämistä koskevia toimia, jotta yleisölle voidaan tiedottaa ja kyberturvallisuusalan asiantuntijoita ja lainvalvontaviranomaisia voidaan kouluttaa kyberrikollisuuden uhista, jotka liittyvät verkkotunnusten rekisteröinnillä keinotteluun ja rekisteröinnin väärinkäyttöön, sekä saatavilla olevista vastatoimista. Ne voisivat erityisesti kehittää teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyviä tapaustutkimuksia oikeuksien haltijoiden ja heidän edustajiensa kouluttamiseksi ja keskittyä tässä pk-yrityksiin.

4.2 Yhteistyö muiden elinten kanssa

EURid tekee yhteistyötä kansainvälisten ja eurooppalaisten viranomaisten ja organisaatioiden kanssa laittoman verkkotoiminnan ehkäisemiseksi. Tällaisia tahoja ovat muun muassa

[16] https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-enhances-cybercrime-and-internet-security-cooperation-signing-mou-eurid

[17] Väärinkäytösten ennakointi- ja ennakkovaroitusjärjestelmä (APEWS) on EURid:n Leuvenin yliopiston kanssa yhteistyössä kehittämä koneoppimistyökalu, joka todentaa kaikki vasta rekisteröidyt .eu-verkkotunnukset, jotta voidaan havaita ja estää haitallisten verkkotunnusten delegointi (verkkourkinta, roskaposti, haittaohjelmien jakelu, bottiverkon hallinta ja valvonta).

- Belgian tulli (väärennettyjen verkkosivustojen ehkäiseminen)
- Belgian syyttäjän- ja lainvalvontavirastot (kyberrikollisuuden torjunta)
- Association for Safe Online Pharmacy (turvallisen verkkoapteekkitoiminnan yhdistys)
- kansainvälinen väärentämisen vastainen koalitio (International Anti-Counterfeiting Coalition)[18]
- eCommerce Foundation (valeverkkokauppojen vastainen sähköisen kaupankäynnin säätiö)
- tietojenkalastelun torjuntaa käsittelevä työryhmä
- Belgian tietotekniikan kriisiryhmä.

Kansallisia rekisteröityjä tavaramerkkejä suojataan .eu-verkkotunnuksen sääntelykehyksessä yhtä laajasti kuin EU-tavaramerkkejä. Tästä huolimatta .eu-rekisteri ei tee jäsenneltyä yhteistyötä jäsenvaltioiden tavaramerkkivirastojen kanssa. Tämän asteinen yhteistyö voitaisiin mahdollisesti toteuttaa EUIPO:n perustaman Euroopan teollisoikeuksien verkoston (EUIPN)[19] kautta. Lisäksi EURid:n ja EUIPO:n yhteistyö voitaisiin ulottaa jäsenvaltioiden tavaramerkkivirastoihin tarjoamalla niiden käyttäjille myös käytettävyyden tarkistustoiminto ja/tai ilmoitustoiminto.

Muiden teollis- ja tekijänoikeuksien kuin tavaramerkkien (esim. maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten, kaupallisten merkkien, yritysten tunnusten ja yhtiöiden nimien) haltijoilla on tällä hetkellä mahdollisuus ainoastaan korjaaviin toimiin sellaisten .eu-verkkotunnusten kohdalla, joiden rekisteröintiin liittyy väärinkäyttöä. Tämän tilanteen parantamiseksi .eu-rekisteri voisi tehdä yhteistyötä myös asiaan liittyvien elinten ja virastojen kanssa. Tähän voisi sisältyä tarkistusten tekeminen niiden teollis- ja tekijänoikeuksien tietokannoissa[20]. Jos rekisteri löytäisi .eu-verkkotunnusten kanssa samoja tai samankaltaisia nimiä, se voisi joko ilmoittaa oikeuksien haltijoille (jotta nämä voivat toteuttaa toimia) tai toteuttaa itse suoraan toimia (viran puolesta). Käytännössä tämä tarkoittaisi ilmoitustoiminnon ulottamista myös teollis- ja tekijänoikeuksiin. Kaupallisten merkkien, yritysten tunnusten ja yhtiöiden nimien osalta voitaisiin aloittaa tutkimus, jossa arvioidaan EU:n yritysrekisteriverkoston kanssa tehtävän yhteistyön hyödyllisyyttä.

Muista teollis- ja tekijänoikeuksista vastaavien viranomaisten ja organisaatioiden kanssa tehtävän yhteistyön ulottaminen EU-tavaramerkin ulkopuolelle voisi olla erityisen hyödyllistä pk-yrityksille.

5. Pienet ja keskisuuret yritykset

Kaikki tässä kertomuksessa analysoitavat näkökohdat tarjoavat erityisen näkökulman, jossa keskitytään pieniin ja keskisuuriin yrityksiin.

Lisäksi tässä luvussa keskitytään pk-yritysten .eu-verkkotunnuksen rekisteröintimenettelyihin liittyviin näkökohtiin ja niiden käytettävissä oleviin oikeussuojakeinoihin – erityisesti

[18] https://eurid.eu/fi/uutiset/eurid-and-iacc-team-up-to-fight-cybercrime/

[19] https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/european-cooperation

[20] Esimerkiksi komission ylläpitämä EU:n maantieteellisten merkintöjen rekisteri eAmbrosia https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/geographical-indications-register/

vaihtoehtoiseen riidanratkaisuun – verkkotunnusten rekisteröinnin väärinkäytön ja rekisteröinnillä keinottelun torjumiseksi.

5.1 Rekisteröintimenettely

Kaiken kaikkiaan .eu-rekisteröintimenettely on varsin yksinkertainen ja selkeä. Kun otetaan huomioon ennalta ehkäisevien toimien merkitys rekisteröinnin väärinkäytön ja rekisteröinnillä keinottelun torjumiseksi, sitä voitaisiin kuitenkin parantaa pk-yritysten kannalta erityisesti seuraavin tavoin:

- Otetaan käyttöön palveluja, joiden avulla teollis- ja tekijänoikeuksien haltijat voivat **etukäteen estää** oikeuksia loukkaavat verkkotunnuksen rekisteröinnit, kuten muut teollisuuden toimijat jo tekevät[21]. Tällaisilla palveluilla autetaan oikeuksien haltijoita suojaamaan aiempia oikeuksiaan ja tuotemerkkejään kirjoitusvirheharhautukselta[22].

- Laajennetaan **ennakoivien algoritmien** käyttöä, jotta voidaan ehkäistä rekisteröinnin väärinkäyttöä ja rekisteröinnillä keinottelua haitallisten rekisteröintien[23] lisäksi, kuten parhaillaan tehdään.

- Lisätään oikeuksien haltijoiden tietoisuutta olemassa olevista **samankaltaisten verkkotunnusten hakutyökaluista**, esimerkiksi .be WHOIS lookup -hausta, jotta he voivat etsiä samankaltaisia verkkotunnuksia, jotka saattaisivat loukata heidän oikeuksiaan.

- Asetetaan käyttäjien helposti saataville tietoja siitä, **miten raportoidaan** erilaisista väärinkäyttötapauksista[24].

5.2 Vaihtoehtoinen riidanratkaisu

Koska internetillä on maailmanlaajuinen ulottuvuus ja rajat ylittävien verkkotunnuskiistojen ratkaiseminen tuomioistuinmenettelyissä on kallista ja hidasta, tuomioistuinten ulkopuoliset (vaihtoehtoiset) riidanratkaisumenettelyt tällaisten riitojen ratkaisussa on tunnustettu kansainvälisesti tehokkaiksi korjaustoimiksi rekisteröinnin väärinkäyttöä ja rekisteröinnillä keinottelua vastaan.

.eu-verkkotunnuksia koskevien riitojen vaihtoehtoiseen ratkaisuun[25] sovelletaan erityisiä sääntöjä[26], ja sitä on tarjonnut vuodesta 2006 alkaen riippumaton Tšekin välimiesoikeus (CAC). Vuodesta 2017 alkaen tällaista palvelua on tarjonnut myös Maailman henkisen

---

[21] Geneeristen aluetunnusten (gTLD) markkinoillaCurrently on on nykyään useita verkkotunnuksen estopalveluja, kuten Donutin Domain Protected Marks List (DPML), Trademark Clearinghousen TMCH TREx, Uniregistryn Uni EPS, ICM-rekisterin AdultBlock ja .club-rekisterin .club Trademark Sentry.

[22] Kirjoitusvirheharhautus on verkkotunnuksen valtauksen muoto, joka perustuu kirjoitusvirheiden kaltaisiin virheisiin, joita internetin käyttäjät tekevät kirjoittaessaan verkkosivuston osoitteen verkkoselaimeen. Harhauttajan verkkotunnus muodostuu tavaramerkin yleisestä, selvästä tai tahallisesta kirjoitusvirheestä (esim. näppäimistön vierekkäiset kirjaimet, korvaaminen samanlaiselta näyttävällä merkillä, kirjainten ja numeroiden käänteinen järjestys sekä muiden termien tai numeroiden lisääminen).

[23] Verkkourkinta, roskaposti, haittaohjelmien jakelu, bottiverkon hallinta ja valvonta.

[24] Kuten .be- ja .dk-verkkotunnuksissa.

[25] Ks. asetuksen (EY) N:o 874/2004 22 artiklan 1 kohdan a alakohta.

[26] https://eurid.eu/d/7770495/EN_ADR_English_rules.pdf

omaisuuden järjestö (WIPO). .eu-verkkotunnuksia koskeva riidanratkaisumenettely kestää noin kolme kuukautta.

Yleisesti ottaen .eu-verkkotunnuksia koskeva vaihtoehtoinen riidanratkaisu toimii, kuten oli suunniteltu,[27] mutta siihen voitaisiin tehdä joitakin muutoksia, jotta se olisi pk-yrityksille yksinkertaisempi ja kohtuuhintaisempi sekä paremmin niiden saatavilla. Esimerkkejä:

- Asetetaan saataville **riidanhallinnan verkkoportaali**, jotta osapuolet voivat käsitellä .eu-verkkotunnuksia koskevat riidat kokonaisuudessaan verkossa (kaikki .eu-verkkotunnuksiin liittyvän riidanratkaisun tarjoajat eivät tällä hetkellä aseta saataville tällaista portaalia).

- Menettelyä **lyhennetään** (mahdollisuuksien mukaan) UDRP-menettelyn (Uniform Domain Name Dispute Resolution Procedure) mukaisesti.

- Pidetään .eu-verkkotunnuksiin liittyvän riidanratkaisun vireillepanon **rekisteröintimaksut** kohtuullisina pk-yrityksille.

- Otetaan käyttöön **”häviäjä maksaa” -käytäntö**, jotta voidaan ehkäistä rekisteröinnin väärinkäyttöä ja rekisteröinnillä keinottelua ja jotta asian voittanut osapuoli voi saada takaisin .eu-verkkotunnuksiin liittyvän menettelyn vireillepanosta aiheutuneet kulut.

- Säädetään **nopeutetuista menettelyistä**, esimerkiksi siitä, että rekisteri keskeyttää verkkotunnusten käytön selkeissä kirjoitusvirheharhautustapauksissa, tai URS-järjestelmän (Uniform Rapid Suspension system)[28] kaltaisista menettelyistä.

- Asetetaan saataville **alustavia menettelyjä**, ennen kuin verkkotunnusta koskeva riita pannaan muodollisesti vireille.[29]

6. Päätelmät

Yleisesti ottaen .eu-rekisteri ja EUIPO tekevät tyydyttävää yhteistyötä verkkotunnusten rekisteröinnin väärinkäytön ja rekisteröinnillä keinottelun torjumisessa. Tässä kertomuksessa ehdotetaan seuraavia parannuksia:

- EURid:n ja EUIPO:n yhteistyötä voitaisiin tehostaa erityisesti parantamalla tiedotustoimia, tietämyksen lisäämistä koskevia toimia ja olemassa olevia työkaluja sekä kehittämällä uusia työkaluja EU-tavaramerkkien ja .eu-verkkotunnusten samanaikaisen rekisteröinnin helpottamiseksi.

---

[27] Lisätietoa vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta on seuraavan ulkoisen tutkimuksen 10.2 luvussa: https://dx.publications.europa.eu/10.2759/428574

[28] URS on ICANN:n vuonna 2013 perustama oikeuksien suojaamista koskeva järjestelmä, jossa otettiin käyttöön uudet gTLD-tunnukset. URS on edullinen ja nopea menettely oikeuksien haltijoille, joiden tavaramerkkiä loukataan selvästi verkkotunnusten rekisteröinnin vuoksi. Tämä johtaa verkkotunnuksen väliaikaiseen lakkauttamiseen (käytön keskeyttämiseen), kunnes sen voimassaolo päättyy. Rekisteröintikauden päättyessä rekisterin operaattori peruuttaa verkkotunnuksen.

[29] Esimerkiksi .eu-rekisteriin tehdyn verkkotunnuksen rekisteröinnin vastustaminen (tunnuksen jakamisen jälkeen) verkkotunnuksen lukitsemiseksi (kuten .it-verkkotunnuksessa).

- Muiden tahojen kanssa tehtävä yhteistyö: esimerkiksi Europolin kanssa jo tehtävää yhteistyötä voitaisiin tehostaa, ja voitaisiin tehdä yhteistyötä uusien tahojen, esimerkiksi kansallisten tavaramerkkivirastojen, kanssa.

- Jo käytössä olevia pk-yrityksiin liittyviä toimia voitaisiin tehostaa etenkin parantamalla rekisteröintimenettelyä ja vaihtoehtoista riidanratkaisumenettelyä.

Kaikki tässä kertomuksessa suositeltavat parannukset voitaisiin toteuttaa yhdistämällä

- olemassa olevien toimien täytäntöönpano
- uusien yhteistyötoimien täytäntöönpano EURid:n ja EUIPO:n ja muiden unionin elinten sekä kansallisten tai kansainvälisten viranomaisten ja järjestöjen välillä
- ja EURid:n menettelyjen saattaminen ajan tasalle.

Parannukset **eivät edellytä uusia lainsäädäntötoimia** vaan konkreettista täytäntöönpanoa ja seurantaa. Jotkin näistä toimista voitaisiin ottaa käyttöön .eu-rekisterin ja komission välillä tehdyssä käyttöoikeussopimuksessa (jota sovelletaan, kun asetusta (EU) 2019/517 aletaan soveltaa).

Komissio toteuttaa .eu-rekisterin ja EUIPO:n kanssa jatkotoimia ehdotettujen parannusten pohjalta kiinnittäen erityistä huomiota pk-yritysten hyväksi toteutettaviin yksinkertaistamistoimiin sekä raportoi Euroopan parlamentille ja neuvostolle saavutetusta edistyksestä .eu-verkkotunnuksen toimintaa koskevan säännöllisen raportoinnin yhteydessä.